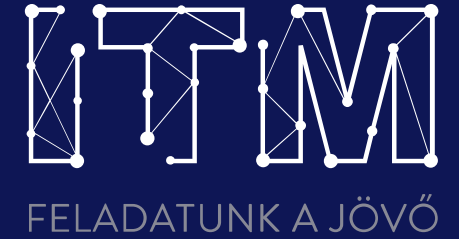


EGER 2021.10.14.



# Vegyipari Környezetvédelmi és Biztonságtechnikai Konferencia

Az EU egészség és biztonság (HS) stratégiája és magyar vonatkozásai

Dr . Madarász Gyula orvos szaktanácsadó

ITM Munkavédelmi Irányítási Főosztály



INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI  
MINISZTERIUM

# A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

## **Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete Munkahelyi biztonság és egészségvédelem a munka változó világában**

### 1. MUNKAHELYI BIZTONSÁG ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM AZ EU-BAN

#### 2. A MUNKAHELYI EGÉSZSÉGVÉDELEM ÉS BIZTONSÁG AKTUALIZÁLT JÖVŐKÉPE – HÁROM KULCSFONTOSÁGÚ CÉLKITŰZÉS

##### 2.1. A változások előrejelzése és kezelése

##### 2.2. A munkával összefüggő megbetegedések és balesetek megelőzésének javítása

##### 2.3. A felkészültség fokozása – gyors reagálás a fenyegetésekre

### 3. AZ AKTUALIZÁLT STRATÉGIAI KERET VÉGREHAJTÁSA

#### 4. A HATÉKONY MUNKAHELYI BIZTONSÁGI ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI SZABVÁNYOK VILÁGSZERTE TÖRTÉNŐ ELŐMOZDÍTÁSA

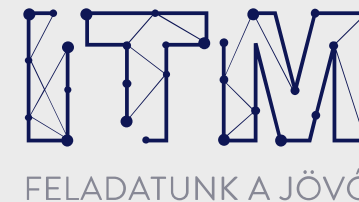
### 5. KÖVETKEZTETÉS

Brüsszel, 2021.6.28.

COM(2021) 323 final



## A korábbi 2014–2020-as stratégiai keret fő prioritásai,



- **A munkával összefüggő megbetegedések megelőzése,**
- **A demográfiai változások kezelése**
- **Együttműködés a tagállamokkal és a szociális partnerekkel az elavult szabályok kivezetése és aktualizálása, valamint a hatékonyabb és átfogóbb munkahelyi védelem, megfelelőség és végrehajtás biztosításával kapcsolatos erőfeszítések újra pozicionálása érdekében**

# A korábbi 2014–2020-as stratégiai keret

Az előző stratégiai keretén belül uniós szinten elért **legfőbb eredmények** a következők voltak:

1. a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv 3 alkalommal történő aktualizálása és a negyedik aktualizálásra vonatkozó javaslat;
2. 4 irányelv korszerűsítés céljából történő aktualizálása, ideértve az expozíciós határértékek és a biológiai anyagok területét;
3. számos, széles körben használt EU-OSHA **útmutató és online eszköz** biztosítása a munkáltatók részére, ideértve a Covid19-re vonatkozó útmutatókat és eszközöket is; és iv. a SLIC által kidolgozott ellenőrzési útmutatók és eszközök.

A **Munkavédelem Nemzeti Politikáját** a Kormány a 2016. október 5-i ülésén tárgyalta meg és fogadta el, majd a **1581/2016. (X. 25.) Korm. határozatban** rendelte el a jóváhagyott dokumentum közzétételét a Kormány honlapján.

A **Munkavédelem Nemzeti Politikája** elnevezésű dokumentum, amelyben – összhangban az Európai Unió 2014-2020 közötti munkavédelmi stratégiájával – **22 pontban** lettek meghatározva a **munkavédelem hosszú távú fejlesztési irányai** annak érdekében, hogy azok eredményei hozzájáruljanak a munkakörülmények fejlesztéséhez, valamint a munkavállalók munkavégző képességének megőrzéséhez, az egészség és a biztonság fenntartásához és az egészségben eltöltött életevek növeléséhez, ezáltal Magyarország versenyképességének erősítéséhez.

**Teljesülésről beszámoló :**

**JELENTÉS A NEMZETGAZDASÁG 2020. ÉVI MUNKAVÉDELMI HELYZETÉRŐL (11.)**



# 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégia

A szociális jogok európai pillérének cselekvési tervében kihirdetett új, **2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keret** meghatározza a munkavállalók egészségének és biztonságának elkövetkező években történő javításához szükséges fő **prioritásokat és cselekvéseket** a világméretű járványt követő világban, amelyet

- **a zöld és digitális átállás,**
- **a gazdasági és demográfiai kihívások,**
- **valamint a hagyományos munkahelyi környezet megváltozása jellemez.**



**Zöld Európa:** a fenntartható gazdasági fellendülés érdekében az európai zöld megállapodás megvalósítása, az EU-t a klímasemlegesség felé vezető, a körkörös gazdaságra való áttérés elősegítése, a közös agrárpolitika reformjáról szóló egyeztetések folytatása

**Digitális Európa:** a gazdasági fellendítés érdekében a digitális átállás elősegítése, a zöld átállás digitális megoldásokkal való támogatása, uniós digitális személyazonosító rendszer létrehozása az online tranzakciókhoz, a digitális készségek fejlesztése

A stratégiai keret rövidebb távú végrehajtásához kapcsolódóan számos kihívást azonosított az alábbiak fényében:

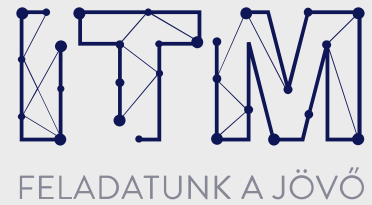
1. az **erőforrások szűkössége** a tagállamokban;
2. az **igény**, hogy a foglalkozási megbetegedésekre, demográfiai változásokra, pszichoszociális kockázatokra és a váz- és izomrendszeri megbetegedésekre nagyobb **figyelmet fordítsanak**; és
3. a munkavédelmi felügyelőségek és vállalkozások támogatásának szükségessége, hogy **javítani lehessen** a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi **szabványokon**.

# Az előző keret prioritásai ma is relevánsak

- Az EU-ban azonban további **munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi cselekvésekre van szükség** ahhoz, hogy a munkahelyek megfeleljenek a gazdaság, a demográfia, a munkavégzési modellek és a társadalom egésze terén bekövetkező egyre gyorsabb változásoknak.
- Az uniós munkavállalók egy része számára a **munkahely fogalma egyre képlékenyebbé**, és ugyanakkor az új szervezeti formák, üzleti modellek és iparágak megjelenésével egyre **összetettebbé válik**.
- A **Covid19-világjárvány kihangsúlyozta ezt az összetettséget**, és minden eddiginél jobban összekapcsolta a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot a közegészségügyi szakpolitikával.



# Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete .Célkitűzések



A stratégiai keret ezért az elkövetkező évek során **három horizontális kulcsfontosságú célkitűzésre** összpontosít:

- a munka új világában a **zöld és digitális átállás**, illetve a **demográfiai átmenet által előidézett változások** előrejelzése és kezelése;
- a munkahelyi balesetek és megbetegedések **megelőzésének** javítása;
- az esetleges jövőbeli egészségügyi válságokra való **felkészültség** javítása.

E célkitűzések elérése érdekében

uniós, nemzeti, ágazati és vállalati szintű cselekvések szükségesek.

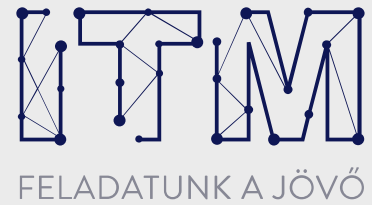
- 2023-ig korszerűsíti **a digitalizáció** tekintetében a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogi keretet **a munkahelyekről** szóló irányelv és a **képernyő előtt végzett munkáról** szóló irányelv felülvizsgálata révén;
- **védelmi határértékeket** javasol az alábbiak tekintetében:
  - **azbeszt** – a munkahelyi azbesztről szóló irányelv keretében, 2022-ben;
  - **ólom és diizocianátok** – a vegyi anyagokról szóló irányelv keretében, 2022-ben;
  - **kobalt** – a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv keretében, 2024 első negyedévében.

## A Bizottság:

- 2023–2025-ben az EU-OSHA keretében „**egészséges munkahelyekért kampányt**” indít a biztonságos és egészséges **digitális** jövő megteremtése érdekében, különösen a **pszichoszociális és ergonómiai** kockázatokra kiterjedően;
- a tagállamokkal és a szociális partnerekkel együttműködésben kidolgoz **egy uniós szintű nem jogalkotási kezdeményezést a munkahelyi mentális egészséggel** kapcsolatban, amely felméri a munkavállalók mentális egészségével kapcsolatban felmerülő kérdéseket és 2022 vége előtt fellépési iránymutatásokat terjeszt elő;
- analitikai alapot, **elektronikus eszközöket és iránymutatást** dolgoz ki a zöld és digitális munkahelyekhez és folyamatokhoz kapcsolódó kockázatértékelésekhez, ideértve különösen a **pszichoszociális és ergonómiai kockázatokat**;
- felkéri az egészségügyi beruházások hatékony módjaival foglalkozó szakértői testületet arra, hogy 2021 végéig nyilvánítson véleményt **az egészségügyi szakemberek és más kulcsfontosságú munkavállalók mentális egészségének támogatása** tekintetében;
- biztosítja az Európai Parlament **lecsatlakozáshoz való jogról** szóló állásfoglalásának megfelelő nyomon követését.

*“Lecsatlakozás joga” Ennek lényege, hogy olyan jogi szabályozást szeretne az EP, amelynek alapján a munkavállalók a munkaidő lejártát követően minden hátrányos következmény nélkül távol maradhatnak a munkahelyi online hálózatoktól*

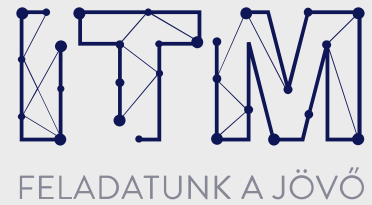
## A Bizottság az alábbiakra kéri a tagállamokat:



- a szociális partnerekkel konzultálva **aktualizálják nemzeti jogi kereteiket** a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos kockázatok, valamint a zöld és digitális átálláshoz kapcsolódó lehetőségek kezelése érdekében. A tagállamoknak a digitális eszközök használatára kell összpontosítaniuk, hogy hatékonyabbá tudják tenni a munkaügyi felügyeletet a jogszabálysértések megelőzése és felderítése terén is;
- adjanak teret a **munkahelyi pszichoszociális és ergonómiai** kérdésekkel foglalkozó szakértői értékeléseknek;
- erősítsék meg a **mentális és pszichoszociális kockázatok** helyzetével kapcsolatos nyomon követést és adatgyűjtést valamennyi ágazatban.



## *A Bizottság felkéri a szociális partnereket, hogy:*



- hozzanak intézkedéseket és aktualizálják a jelenlegi, ágazatközi és ágazati szintű megállapodásaikat, hogy a digitális munkaerőpiachoz, különösen a pszichoszociális és ergonómiai kockázatokhoz kapcsolódó új munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági kérdéseket 2023-ig kezelni lehessen;
- az európai szociális partnerek digitalizációra vonatkozó keretmegállapodására építve találjanak közösen elfogadott megoldásokat a távmunka, a digitalizáció és a lecsatlakozáshoz való jog teremtette kihívások kezelése érdekében.



## 2.2. A munkával összefüggő megbetegedések és balesetek megelőzésének javítása

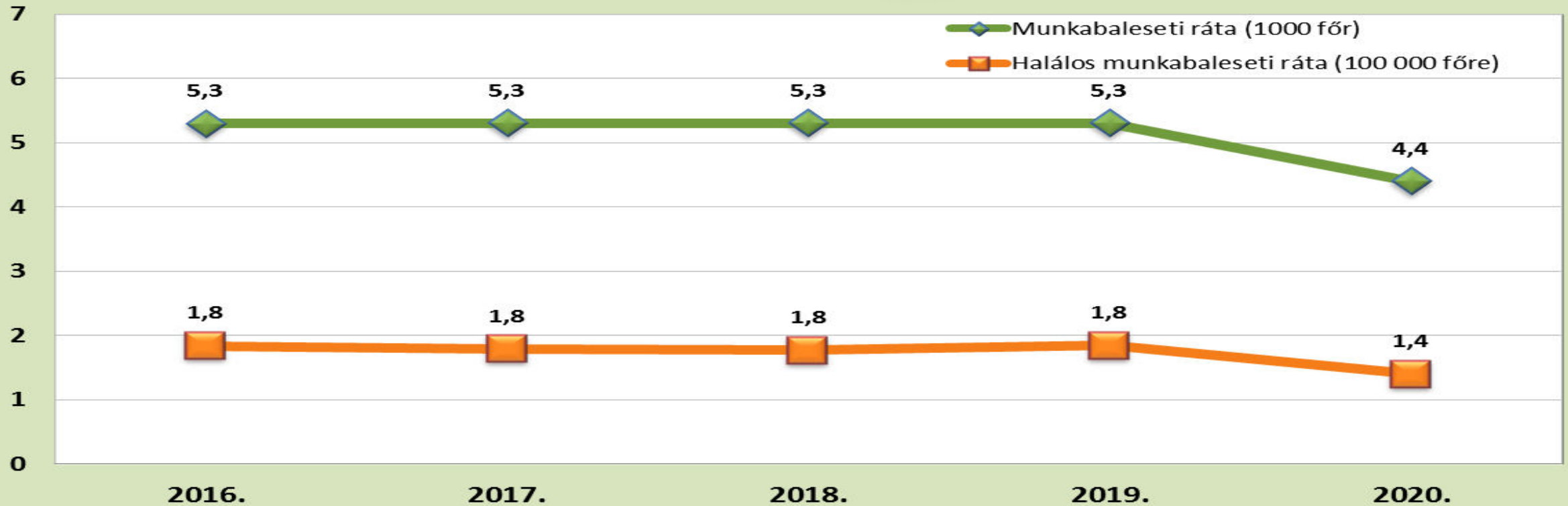
- 2018-ban még mindig több mint 3 300 halálos kimenetelű baleset és 3,1 millió nem halálos kimenetelű baleset történt az EU 27 tagállamában, és évente több mint 200 000 munkavállaló hal meg munkával összefüggő megbetegedések miatt. Ez hatalmas emberi szenvedéssel jár.
- A munkavállalók védelmi normáit ezért folyamatosan fenn kell tartani, illetve javítani kell, és ez folyamatos kihívást is jelent.
- A munkával összefüggő balesetek és megbetegedések évente az uniós gazdaság szintjén a GDP több mint 3,3 %-ába kerülnek (2019-ben kb. 460 milliárd EUR )

Halálos kimenetelű munkahelyi balesetek az EU-ban –  
1994–2018 (100 000 munkavállalóra jutó esetek száma)



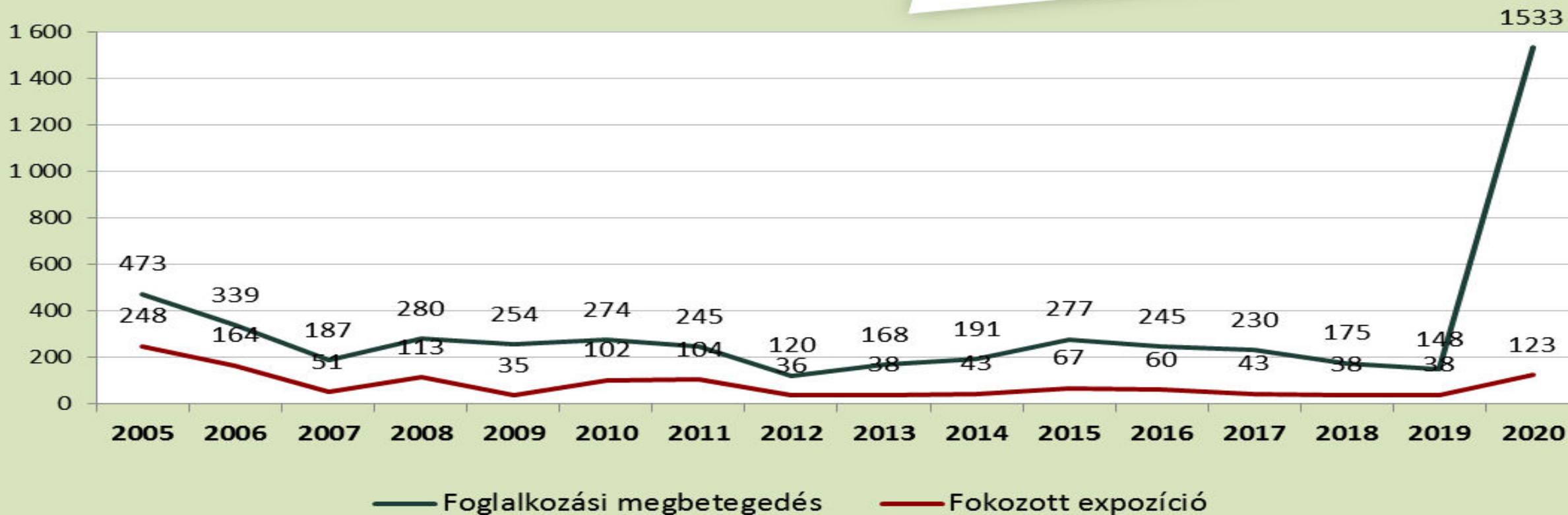
Forrás: Eurostat, a közös gazdasági ágazatokra vonatkozó adatok az EU-15-ben (1994–2009), továbbá valamennyi gazdasági ágazatra vonatkozó adatok az EU-27-ben (2010–2018).

**Munkabaleseti ráta (1 000 főre) és  
halálos munkabaleseti ráta (100 000 főre)**



# Magyarországi helyzet: Foglalkozási megbetegedések

## A foglalkozási megbetegedések és a fokozott expozíciós esetek számának alakulása, 2005-2020



# A munkával összefüggő halálesetek okai

- A **rákkeltő anyagok** a becslések szerint évente 100 000 rákos megbetegedés okozta munkahelyi halálesethez járulnak hozzá.
- **Veszélyes anyagok** szinte minden munkahelyen találhatóak, és több millió uniós munkavállaló van kitéve minden nap ilyen anyagoknak.

## Teendők:

- a veszélyes anyagok kezelésére szolgáló módszertan korszerűsítése
- a munkahelyi egészségvédelem és biztonság, illetve a REACH-rendelet közötti kapcsolódási pontok észszerűsítése
- akrilnitrilre, a nikkelvegyületekre és a benzolra vonatkozó határértékekre vonatkozó jogalkotás
- a reprotoxikus anyagoknak kitett munkavállalók védelmének aktualizálása és kiterjesztése (ólom)
- meg kell védeni a veszélyes gyógyszereknek és egyéb kockázatoknak kitett egészségügyi személyzetet

# A munkával összefüggő megbetegedések és balesetek megelőzésének javítása

A munkával összefüggő halálesetek megelőzése csak az alábbiak révén lehetséges:

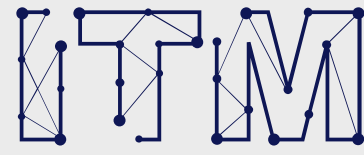
- i. a munkahelyi balesetek és halálesetek alapos kivizsgálása;**
- ii. e balesetek és halálesetek okainak meghatározása és kezelése;**
- iii. a munkával kapcsolatos balesetekhez, sérülésekhez és foglalkozási megbetegedésekhez kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos tudatosság növelése;** és **iv. a meglévő szabályok és útmutatók végrehajtásának megerősítése.**

*Elkészült egy munkabaleset vizsgálati segédlet a munkavédelmi szakemberek részére, melyet a honlapunkon közzé teszünk.*



- munkálkodjanak a munkával összefüggő halálesetekkel kapcsolatos „**zéró-elképzelés**” megközelítés Unióban való megvalósításán;
- kezeljék a **szív- és érrendszeri betegségekkel** kapcsolatos foglalkozási kockázatokat;
- népszerűsítsék az **Európai Rákellenes Kódexet** a munkavállalók körében egészségműveltségük javítása és a rákkal kapcsolatos kockázatok csökkentése érdekében;
- értékeljék és kezeljék a kockázatokat, különös tekintettel a **világjárvány által leginkább érintett csoportokra**,
- aktívan támogassák a **rákbeteg vagy rákot túlélő munkavállalók reintegrációját**, megkülönböztetésmentességét és a munkakörülményekhez való alkalmazkodását;
- támogassák a **nemek közötti egyenlőséghez kapcsolódó szempontokat** a tervezésben, végrehajtásban és jelentéstételben;

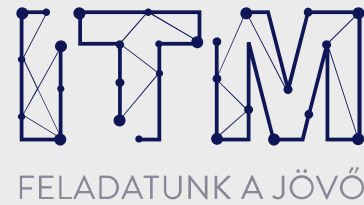
## Bizottság javaslata: **iránymutatás és képzés**



FELADATUNK A JÖVŐ

- aktívan kezeljék az **egészségügyi ágazatban jelentkező veszélyeket** biztonságos munkafolyamatok bevezetésével és végrehajtásával, valamint **megfelelő képzés** biztosításával;
- biztosítsanak jobb **iránymutatást és képzést** a kockázatértékelési és megelőzési intézkedések tekintetében, különösen **a mikrovállalkozások és a kkv-k számára**;
- biztosítsanak **képzéseket a mezőgazdasági termelők számára** a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásokon keresztül, hogy javítani lehessen készségeiket és növelni lehessen tudatosságukat a gazdaságok egészségügyi és biztonsági szabályaival kapcsolatban, ideértve a vegyi anyagok, különösen a növényvédő szerek biztonságos használatát. *A Bizottság felkéri a szociális partnereket, hogy:*
- dolgozzanak ki **iránymutatást** az egészségügyi ágazat számára, amely többek között a munkavállalók **veszélyes gyógyszereknek** való kitettségével szembeni védelmére összpontosít, megnyitva az utat az online interaktív kockázatértékelési (OiRA) eszköz kifejezetten az egészségügyi ágazat számára történő kifejlesztéséhez az EU-OSHA-val együttműködésben.

## 2.3 A felkészültség fokozása – gyors reagálás a fenyegetésekre



- a jövőbeli válságok tekintetében dolgozzanak ki **felkészültségi terveket** a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos nemzeti stratégiákban, ideértve az uniós iránymutatások és eszközök végrehajtását;
- dolgozzanak ki 2023-ig **koordinációs mechanizmusokat** a közegészségügyi és a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó hatóságok között;
- fokozzák a magas kockázatú szakmákban dolgozó **idénymunkásokkal** szembeni munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kötelezettségek nyomon követését és hatékony ellenőrzését;
- erősítsék meg az **együttműködést és az információcserét** a munkavédelmi felügyelőségek és más érintett nemzeti hatóságok között a biztonsági és egészségvédelmi szabványok valamennyi foglalkoztatási ágazatban való javítása érdekében.

# Reagálás a fenyegetésekre: 40/2020. (XI. 4.) ITM rendelet

- A Magyar Közlöny 239. számában megjelent a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló 61/1999. (XII. 1.) EüM rendeletet módosító 40/2020. (XI. 4.) ITM rendelet.
- A listát és az ezzel összefüggő megelőző intézkedéseket tartalmazó 61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet módosításával a jogszabály rendelkezései tükrözik a vonatkozó tudományos és epidemiológiai fejleményeket, beleértve az új biológiai anyagok jelenlétével kapcsolatos legújabb ismereteket.

*A módosítás a 2000/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv III. mellékletének a SARS-CoV-2 vírusnak az emberek számára tudvalevőleg fertőző betegségeket okozó biológiai anyagok listájára való felvétele tekintetében történő módosításáról és az (EU) 2019/1833 bizottsági irányelv módosításáról szóló 2020. június 3-i 2020/739 bizottsági irányelv végrehajtásához szükséges rendelkezéseket tartalmaz.*



## Védőoltások

- 13§ (3)A 3. § szerinti becsléstől függően *a munkáltatónak írásban kell meghatározni azoknak a munkavállalóknak a körét, akiknél speciális védelmi intézkedések szükségesek, így különösen a 3. számú melléklet szerinti védőoltások biztosítása indokolt.*
- (4) *Ha a 3. § szerinti becslés kimutatja a munkavállaló egészségének és biztonságának olyan biológiai tényezők expozíciójából származó kockázatát, amelyekre hatékony védőoltás létezik, a munkáltatónak - a foglalkoztatás feltételeként - a munkavállaló számára a 3. számú mellékletben meghatározott védőoltást fel kell ajánlania. A munkavállalót tájékoztatni kell a védőoltás elmaradásának előnyeiről, illetve hátrányairól.*



## 61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről

100.	Súlyos akut légzőszervi szindrómát okozó koronavírus (SARS-vírus)	3		
101.	<b>Súlyos akut légzőszervi szindrómát okozó koronavírus 2 (SARS-CoV-2) (j)</b>	3	Védőoltás nincs jelölve	
102..	Közel-keleti légzőszervi tünetegyüttest okozó koronavírus (MERS-vírus)	3		
103.	Egyéb, ismert kórokozó Coronaviridae	2		

A Nemzeti Népegészségügyi Központ módszertani levele a 2021. évi védőoltásokról????

### 449/2021. (VII. 29.) Korm. Rendelet a koronavírus elleni védőoltás kötelező igénybevételéről

„Nem hozható létre olyan jogviszony, amelynek keretében az egészségügyi tevékenységet olyan egészségügyi dolgozó, rezidens végezné, aki a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltást nem vette fel.”

Ez a rendelet a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályvesztésekor hatályát veszti.



# Reagálás a fenyegetésekre: Vállalati Fehér Könyv

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a járványmatematikai modellező és epidemiológiai projektje keretében elkészítette a **Vállalati Fehér Könyvet**, amely a koronavírus-járvány terjedésének megelőzésében, a kockázatok csökkentésében segíti a hazai vállalkozásokat.

Az online kiadvány tudományos-szakmai megalapozottsággal, nemzetközi esettanulmányokat ismertetve, ellenőrzési listákkal tesz gyakorlati védekezési, munkaszervezési javaslatokat.

Alapvető célja, hogy a folyamatos és biztonságos működés fenntartása érdekében praktikus segítséget nyújtson a vállalkozások, szervezetek számára a következő járványhullámra való felkészülésben.

## 4. A HATÉKONY MUNKAHELYI BIZTONSÁGI ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI SZABVÁNYOK VILÁGSZERTE TÖRTÉNŐ ELŐMOZDÍTÁSA

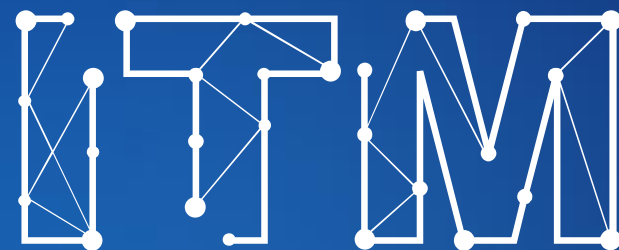
1. Együttműködés megerősítése a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabványok globális léptékű javítása érdekében (ILO,WHO,G7; G20 )
2. Annak biztosítása, hogy a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabványokat a munkaügyi és szociális normákra vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalások részeként megfelelően figyelembe vegyék.
3. A tisztességes munka tágabb értelemben vett kérdésének előmozdítása a jövőbeli uniós kereskedelmi megállapodásokban.

A Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal és a szociális partnerekkel a következők érdekében:

- a munka világában bekövetkezett **változás kezelése**;
- a munkahelyi balesetek és megbetegedések hatékonyabb **megelőzése** a „zéró-elképzelés” **megközelítéssel** összhangban; és
- az esetleges jövőbeli egészségügyi válságokra való **felkészültség javítása**.

- E **stratégiai keret célja** az uniós intézmények, a tagállamok, a szociális partnerek és egyéb érdekelt felek **mozgósítása** a munkavállalók biztonságának és egészségének védelmével kapcsolatos közös prioritások végrehajtása érdekében.
- A stratégiai keret a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal foglalkozó **valamennyi érintett félre vonatkozik** és **keretet teremt** a cselekvéshez, az együttműködéshez és a tapasztalatcseréhez.
- A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy e stratégiai kerettel összhangban – a szociális partnerekkel együttműködve – **aktualizálják és dolgozzák ki a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos nemzeti stratégiáikat**, hogy az új intézkedések gyakorlati alkalmazását biztosítani lehessen.
- A **munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó 2023. évi csúcstalálkozó** alkalmat ad majd az ezen ambiciózus keret alapján elért előrehaladás felmérésére, valamint a kiigazítások értékelésére a gyorsan változó körülmények tükrében.





FELADATUNK A JÖVŐ

**Köszönöm  
a megtisztelő figyelmet!**



INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI  
MINISZTERIUM